
Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea de Istorie și Geografie
Domeniul Istorie

TEZĂ DE DOCTORAT

**Relațiile dintre România și SUA în timpul lui Nicolae Ceaușescu
(REZUMAT)**

Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Gheorghe Onișoru

Doctorand:
Lepcaliuc Anamaria (Popescu)

Suceava, 2019

CUPRINS

Abrevieri	3
Introducere	9
Capitolul I. Stabilirea și dezvoltarea relațiilor româno-americane până la 1941 ..Eroare! Marcaj în document nedefinit.	
<i>I.1. Primele contacte</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>I.2. Raporturile bilaterale în timpul Primului Război Mondial</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>I.3. Contribuția diasporei la propagarea cauzei naționale în Statele Unite</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>I.4. Relațiile româno-americane în timpul Conferinței de Pace (1919 - 1920).....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>I.5. Relațiile româno-americane în perioada interbelică... Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>	
Capitolul II. Criza relațiilor bilaterale în contextul Războiului Rece...Eroare! Marcaj în document nedefinit.	
<i>II.1. De la armistițiul din septembrie 1944, la Tratatul de Pace de la Paris din 1947</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>II.2. În blocuri politico-militare diferite.....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>II.3. Criza din Cehoslovacia, moment de cotitură în relațiile bilaterale... Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>	
Capitolul III. Apogeul colaborării, 1969 - 1978....Eroare! Marcaj în document nedefinit.	
<i>III.1. Vizita lui Richard Nixon în România (2-3 august 1969)</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>III.2. Vizita lui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite (12 - 28 octombrie 1970)...</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>III.3. Vizita lui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite (2 - 8 decembrie 1973).....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>III.4. Vizita lui Gerald Ford în România (2 - 3 august 1975)</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>III.5. Vizita lui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite (11 - 17 aprilie 1978).....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
Capitolul IV. „Orizonturi roșii”	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>IV.1. Puterea și limitele propagandei ceușiste</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>IV.2. O „defecțiune” istorică: fuga generalului Pacepa... Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>	
Capitolul V. Relații economice și culturale	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>V.1. Stadiul relațiilor româno-americane în anul 1969.....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>V.2. 1970: continuarea cursului pozitiv.....</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>V.3. Perioada 1972 - 1973</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
<i>V.4. Contacte economice, culturale și științifice în anii 1974 - 1975</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>

V.5. Dezvoltarea relațiilor economice bilaterale între 1978 - 1985..... **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Concluzii.....	94
Bibliografie.....	13
Lista anexelor.....	187.
Anexe	188

ABREVIERI

A.I.E.A. - Agenția Internațională pentru Energia Atomică
A.I.C. - Institutului American al Chimistilor
A.L.C.O. - American Locomotive Company
A.N.I.C. - Arhivele Naționale Istorice Centrale
A.N.R.M. - Arhiva Națională a României
A.R.A. - American Relief Administration
A.R.L.U.S. - Asociația Română pentru întărirea Legăturilor cu Uniunea Sovietică
B.I.R.D. - Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
C.A.E.R. - Consiliul pentru Ajutor Economic Reciproc
C.I.O. - Comitetul Olimpic Român
C.C. - Comitetul Central
C.C.C. - Credit Commodity Corporation
C.C. al P.C.R. - Comitetul Central al Partidului Comunist Român
C.D.C. - Control Data Corporation
C.J. - Consiliul Județean
C.N.S.A.S. - Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
D.I.E. - Direcția de Informații Externe
D.G.I.E. - Direcția Generală de Informații Externe
EURATOM - Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
F.M.I. - Fondul Monetar Internațional
F.R.U.S. - Foreign Relations of the United States
G.A.C. - Gospodaria Agricolă Colectivă
G.A.T.T. - Acordul General pentru Tarife și Comerț
G.R.U. - Glavnoe Razvedivatel'noe Upravlenie, „Directoratul principal de spionaj”
I.T.T. - International Telephone and Telegraph Corporation
I.R.R.C.S. - Institutului Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea
I.R.E.X. - Programului de Schimburi Internaționale de Cercetători
M.A.E. - Ministerul Afacerilor Externe
M.A.I. - Ministerul Afacerilor Interne
M.A.N. al României – Ministerul Apărării Naționale al României
M.I.T. - Massachusetts Institute of Technology
N.A.T.O. - Organizația Atlanticului de Nord
O.E.E.C. - Organisation for European Economic Co-operation;
O.C.D.E. - Organizația pentru Cooperarea și Dezvoltarea Economică
O.L.P. - Organizația de Eliberare a Palestinei
O.N.U. - Organizația Națiunilor Unite
O.P.I.C. - Corporația de investiții private de peste mări
P.C.U.S. - Congresul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice
R.D.G. - Republica Democrată Germană
R.S.R. - Republica Socialistă România
S.A.L.T. - Strategic Arms Limitation Talks
S.I.S. - Serviciul de Informații și Securitate
S.U.A. - Statele Unite ale Americii
U.A.S.C.R. - Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști
U.C.E.C.O.M. - Uniunea Națională a Cooperăției Meșteșugărești

U.R.S.S. - Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste

U.T.C. - Uniunea Tineretului Comunist

U.P.I. - Agenția United Press International

Cuvinte cheie: România, S.U.A. relații economice bilaterale, tratat, Declarație, politica internațională, vizite, Nicolae Ceaușescu, Richard Nixon, Gerald Ford, generalul Pacepa, Raporturile bilaterale, blocuri politico-militare

Introducere

Relațiile dintre un stat mic sau mediu și o mare putere, mai ales cu una îndepărtată din punct de vedere geografic, pot oferi cercetătorului numeroase motive de satisfacție. De regulă, întrucât cei doi actori de pe scena relațiilor internaționale nu interacționează în mod direct, există suficiente motive pentru ca raporturile bilaterale, de natură politică, economică sau chiar culturală, să evolueze.

Subiectul pe care am dorit să-l tratăm în paginile acestei lucrări este unul care ne-a atras atât datorită faptului că ultimul sfert de veac din istoria României comuniste este unul dens și plin de evenimente, dar și prin șansa istoricului de a cerceta numeroase fonduri noi de arhivă, conținând multe documente inedite. De aici rezultă posibilitatea redactării unei lucrări care să introducă elemente noi sau mai puțin cunoscute în mediul științific.

Pe lângă atracția cercetării politicii externe a unei superputeri, așa cum a fost și este S.U.A., trebuie spus că am fost atrași și de necesitatea prezentării echilibrate a poziției pe care România a avut-o față de aceasta într-o epocă foarte complicată, cea a Războiului Rece. Fiind vorba despre o dictatură, în mod firesc cel aflat în această poziție, în speță Nicolae Ceaușescu, a imprimat linia în raporturile cu Washingtonul. De altfel, aceasta a fost și motivația alegerii titlului tezei de doctorat.

Nicolae Ceaușescu rămâne o figură care a marcat evoluția relațiilor internaționale la finele secolului al XX-lea. Dacă în plan intern el a involuat de la poziția unui lider reformist spre cea a unui stalinist clasic, fapt care explică și răsturnarea lui violentă de la putere, în privința politicii externe lucrurile sunt mult mai complexe. Continuând politica de deschidere față de Occident inițiată în ultimii ani ai regimului de Gheorghe Gheorghiu-Dej, cu contribuția majoră a unor personalități precum Ion Gheorghe Maurer (prim-ministru între 1961 și 1974) sau Corneliu Mănescu, Ceaușescu a avut ambiția de a juca pe marea tablă de șah, pentru a prelua expresia lui Zbigniew Brzezinski.

Am menționat aici doar implicarea României în negocierile dintre Israel și țările arabe, care au condus la acordul de la Camp David, dar, mai ales, apropierea de Statele Unite, fapt pe care-l vom detalia pe larg pe parcursul acestei lucrări. Evoluția și, apoi, deteriorarea raporturilor româno-americane pe parcursul cât Nicolae Ceaușescu a condus România oferă numeroase motive pentru cercetătorul avizat de a studia cauzele și efectele care le-au determinat.

În mod firesc, am încercat să depistăm pe parcursul documentării dosarele de arhivă care privesc subiectul ales. Efortul nostru a fost încununat de succes, întrucât am avut șansa să descoperim informații numeroase și valoroase.

Astfel, subiectul lucrării științifice de față are o tradiție *istoriografică bogată*. Amintim, în primul rând, stagiul de documentare la Arhivele Naționale Istorice Centrale unde am studiat mai multe fonduri, toate provenind din Arhiva Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Dintre acestea, deosebit de utile s-au arătat în al doilea rând cele de la Secția Relații Externe, *Nicolae Ceaușescu, 1965 - 1989*, Secția Cancelarie și Secția Administrativ - politică. De asemenea, am cercetat dosare din fondurile Cabinetul 1, *Nicolae*

Ceaușescu, 1975 - 1989, și Cabinetul 2, Elena Ceaușescu, 1984 - 1989, precum și Alburne foto, Nicolae Ceaușescu, primiri, 1965 - 1987, Nicolae Ceaușescu, vizite externe și Viața privată Nicolae Ceaușescu, 1965 - 1988.

Foarte utilă a fost și vizita în Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, întrucât aici am studiat dosarele care acoperă teme din cele mai diverse, absolut necesare pentru finalizarea proiectului nostru de cercetare, multe dintre ele recent declassificate și puse la dispoziția istoricilor, precum:

- *Reflectarea României în presa străină;*
- *Activitatea ambasadorului american David B. Funderburk;*
- *Vizitele lui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite ale Americii;*
- *Telegrame primite de la misiunile diplomatice ale României privind politica externă a Statelor Unite;*
- *Editarea în Statele Unite a unui volum despre Nicolae Ceaușescu;*
- *Relațiile cu Partidul Comunist din Statele Unite;*
- *Aspecte ale relațiilor bilaterale;*
- *Vizita consilierului american Charles Colson în România;*
- *Programul Ambasadorii Prieteniei;*
- *Vizita lui Mircea Carp în România;*
- *Acordarea de către Nicolae Ceaușescu a unui interviu ziaristului american R. Evans Jr.;*
- *Vizita unui grup de guvernatori americani în România;*
- *Acțiuni privind emigrația română din Statele Unite;*
- *Vizita președintelui Gerald Ford în România;*
- *Invitarea președintelui Richard Nixon în România;*
- *Vizita lui Henry Kissinger în România;*
- *Activitatea ambasadorului american la București, Harry G. Barnes.*

După cum se poate constata din parcurgerea listei de mai sus, Arhiva Ministerului Afacerilor Externe este o sursă de cea mai mare importanță pentru studierea relațiilor dintre România și Statele Unite ale Americii. În fine, amintim aici și faptul că documentarea noastră a fost completată la Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității. Aici am fost interesați de problema „defecțiunii” generalului Ion Mihai Pacepa din anul 1978, motiv pentru care am fost interesați de cele 35 de volume din dosarul 3.447 din *Fondul Informativ*. Tot aici am putut studia și dosarul penal întocmit diplomatului Mircea Răceanu, condamnat în anul 1989 la moarte pentru spionaj și „trădare”. Interesante sunt și documentarele întocmite de fosta Securitate în privința activității exilului românesc din Statele Unite.

Fiind interesați și de documentele emenate de la autoritățile americane, am făcut apel la excelenta serie de documente diplomatice *Foreign Relations of the United States*. Astfel, am putut practic acoperi întreg secolul al XX-lea, având o perspectivă asupra politicii externe a Statelor Unite. Tot din categoria surselor primare publicate, evidențiem în primul rând lucrarea publicată de ambasadorul Nicolae Ecobescu, fără a neglija și alte contribuții semnate de Mioara Anton, Florian Banu, Ulrich Burger, Constantin Bușe și Zorin Zamfir, Gheorghe Buzatu, Gheorghe Gheorghe, Constantin Hlihor și Ioan Scurtu, D. Iliescu, Marius Oprea sau Liviu Țăranu.

De asemenea, am avut în vedere presa vremii, motiv pentru care am făcut apel la numere din „Neamul românesc”, „România Nouă”, „Opinia”, „America”, „New York Times” sau „Scînteia”. În acest context, foarte utilă a fost și revista „East Europe” care cuprinde numeroase analize „la cald” ale evenimentelor din perioada Războiului Rece.

În lucrarea de față se vor folosi următoarele metode de cercetare: metodele generale științifice de analiză și sinteză, metoda istorico-critică, metoda analizei structurale și metoda

„de-constucției” sursei, metoda cantitativă (cliometrică), unele elemente din metoda „istoriei orale”, metoda prosopografică (pentru descrierea personalității), abordarea istorico-comparativă și analiza microistorică.

Subiectul cercetat dispune de o bază reprezentativă de surse, cu o capacitate de informații suficient de bogată pentru a realiza un demers științific cât mai veridic și echilibrat. Sursele folosite de noi ne permit, în general, să expunem un șir complex de probleme. Cu toate acestea, spre regret, unele informații prezintă subiectul doar parțial, lăsând multe probleme neclarificate, fiind discutabile sau pur și simplu neterminate. Însă cea mai mare problemă constă în faptul că multe surse au caracter preconceput, sunt pătrunse de șabloane ideologice și de naționalismul epocii cercetate. Toate acestea solicită eforturi în plus pentru verificarea surselor, chiar și a celor diplomatice. Mărturiile documentare ale epocii totalitare sunt subordonate unui canon de limbaj specific care necesită o deconstrucție vigilentă și sistematică.

Informația pe care am regăsit-o în arhive a fost completată sau confirmată și de lucrările memorialistice. Cele mai folositoare pentru subiectul nostru au fost amintirile foștilor președinți Dwight D. Eisenhower și Harry Truman, precum și amintirile premierului britanic Winston Churchill. Interesante sunt și lucrările memorialistice aparținând ambasadorului Charles Vopicka, ale secretarului de stat Robert Lansing, ale fostului adjunct al secretarului de stat Dean Acheson, ale lui Herbert Hoover, cele semnate de Zbigniew Brzezinski și George Kennan, ori ale foștilor diplomați americani care au activat la București, Burton Y. Berry, generalul Cortland van R. Schuyler, Roy Melbourne și mai ales ale ambasadorului David B. Funderburk. De asemenea, precizăm faptul că lista completă se regăsește în bibliografia generală, trebuie să-i menționăm pe generalul Ion Mihai Pacepa, fostul ambasador la Washington, Nicolae M. Nicolae și pe fostul demnitar comunist Ion Traian Ștefănescu dar și pe Henry Kissinger, unul dintre actorii importanți ai prezentei lucrări. Lista este completată de memoriile lui Moses Rosen, fostul șef rabin al României care a jucat deosebit în obținerea clauzei națiunii celei mai favorizate. De asemenea, o lectură indispensabilă este cea legată de cazul Mircea Răceanu, care a contribuit la un moment de criză în raporturile româno-americane în anul 1989.

Dintre lucrările generale, cele speciale, studiile și articolele parcurse în vederea redactării prezentei lucrări, amintim aici doar câteva asumate de Paul Cernovodeanu și Ion Stanciu, Bruce Courtney și Joseph Harrington, care semnează o excelentă sinteză privind relațiile bilaterale de-a lungul a jumătate de secol, mergând până la căderea comunismului în România, Mary Ellen Fischer, Stephen Fischer-Galați și Trond Gilbert, autorii unor lucrări esențiale pentru înțelegerea regimurilor patronate de Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nicolae Ceaușescu, Stelian Popescu-Boteni, Paul D. Quinlan, Boris Rangheț, Mircea Răceanu. Semnalăm și excelenta critică la adresa regimului Ceaușescu semnată de regretatul Victor Frunză.

Nu în ultimul rând, trebuie să amintim excelenta analiză făcută de istoricul clujean Liviu Țirău asupra raporturilor dintre România și Statele Unite în dificila perioadă deschisă de lovitură de la 23 august 1944 și încheiată odată cu sfârșitul regimului Gheorghiu-Dej. Sigur că de pe o astfel de listă nu puteu lipsi incitantele lucrări semnate de Larry Watts. De asemenea, amintim aici lucrările semnate de Dumitru Vitcu, având un caracter mai special, care privește rolul jucat de marele compozitor George Enescu în promovarea imaginii României în Statele Unite. Desigur, lista este mult mai lungă și varianta completă poate fi accesată la Bibliografia generală atașată prezentei lucrări.

Pornind de la această bază documentară, ne-am structurat lucrarea în cinci capitole. Acestea acoperă în opinia noastră problematica deosebit de complexă a subiectului abordat. Fără îndoială că a trebuit să prezentăm mai întâi „preistoria” problemei, dedicând primele două capitole perioadei cuprinse între stabilirea relațiilor diplomatice și vârful Războiului

Rece, pentru ca în următoarele trei să avem în vedere raporturile bilaterale din „epoca Nicolae Ceaușescu”.

Primul capitol al prezentei lucrări este intitulat *Stabilirea și dezvoltarea relațiilor româno-americane până la 1941*. Aici am urmărit istoricul raporturilor bilaterale care cuprinde câteva faze distincte. Este vorba despre primele contacte economice, culturale și diplomatice care intervin în secolul al XIX-lea, moment în care un rol important au avut și primii români stabiliți peste Ocean, dintre care unii, precum generalul George Pomuț, vor juca un rol important în istoria Statelor Unite.

Apoi am avut în vedere perioada Primului Război Mondial, inclusiv importanta acțiune desfășurată de reprezentanții românilor transilvăneni în contextul doctrinei Wilson pe teritoriul Statelor Unite, în sprijinul cauzei naționale. Tot în primul capitol, am analizat și situația de la Conferința de Pace de la Paris din 1919 - 1920, la care președintele american Woodrow Wilson a unul din cei patru mari decidenți. Sigur că ne-au preocupat și evoluțiile din perioada interbelică, până la momentul în care - la 22 iunie 1941 - Antonescu a atacat Uniunea Sovietică, secundându-l pe Adolf Hitler, au fost întrerupte raporturile diplomatice româno-americane. În privința celor două decenii interbelice, acestea pot fi caracterizate ca având evoluții contradictorii pentru raporturile bilaterale: tendința de dezvoltare a acestora marcată mai ales în plan cultural a fost contrabalansată de linia generală a politicii Statelor Unite de revenire la doctrina izolaționistă Monroe. Așadar, pe de o parte vizitele unor mari personalități ale culturii românești precum George Enescu, Constantin Brâncuși ori Nicolae Iorga sau cea efectuată de regina Maria în anul 1926, au adus România pe primele pagini ale presei americane. Pe de altă parte, chestiunile de ordin economic, legate mai ales de petrol și complicate de marea criză economică din anii 1929-1933, care aveau deja o „istorie” mai încordată determinată de politica liberalilor concretizată în doctrina „prin noi înșine” - a cărei principală expresie a fost legea minelor din 1924 - au avut un efect invers. De aceea, deși în general vorbim despre raporturi între două state prietene, fricțiunile nu au lipsit.

Contextul reprezentat de primii ani ai celui de-al Doilea Război Mondial a condus spre cel mai prost scenariu pentru relațiile româno-americane. Întrucât Antonescu a ales alianța cu Hitler, raporturile cu Statele Unite s-au răcit treptat, ajungându-se la ruperea relațiilor diplomatice și apoi chiar la declararea stării de război dintre cele două state.

Capitolul II urmărește o perioadă mai complicată din istoria relațiilor bilaterale datorată condițiilor în care s-a încheiat al Doilea Război Mondial și a început Războiul Rece. Practic, am urmărit trei subiecte importante. Primul are în vedere perioada cuprinsă între semnarea armistițiului dintre România și Națiunile Unite la 12 septembrie 1944, moment ce a făcut posibilă reluarea raporturilor diplomatice dintre România și Statele Unite. Acestea însă au fost puternic influențate de venirea la putere a guvernului condus de Petre Groza, la 6 martie 1945. Această etapă se va încheia odată cu semnarea Tratatului de Pace de la Paris din 10 februarie 1947.

După aceasta, au urmat două decenii în care, aflându-se în blocuri politico-militare diferite, România și Statele Unite au promovat mai degrabă o politică de neîncredere comună, decât de cooperare. Astfel s-a ajuns la reducerea raporturilor diplomatice la minimum necesar, la pierderea clauzei națiunii celei mai favorizate de către România și la numeroase momente tensionate. Criza va fi depășită abia după ce Gheorghiu-Dej va adopta o nouă conduită față de Occident, iar criza din Cehoslovacia din 1968 va marca un moment de cotitură pentru relansarea relațiilor româno-americane.

Al treilea capitol urmărește un deceniu plin de realizări în domeniul colaborării bilaterale, marcat de vizitele președinților Richard Nixon și Gerald Ford în România, dar și de cele patru treceri ale Atlanticului de către Nicolae Ceaușescu. Acesta a efectuat vizite oficiale în Statele Unite în anii 1970, 1973, 1975 și 1978. Deschiderea arhivelor fostului Comitet Central al Partidului Comunist Român, precum și declasificarea a numeroase dosare aflate în

Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, ne-au oferit posibilitatea de a analiza cu atenție aceste momente extrem de importante care au definit o perioadă de glorie pentru politica externă promovată de Nicolae Ceaușescu.

Capitolul IV este unul în care urmărim trecerea la raporturile excelente la încordarea generată de „defectarea” generalului Ion Mihai Pacepa, care a ales să fugă în Statele Unite în iulie 1978. Aici am analizat cum s-a ajuns de la un nivel de vârf al raporturilor bilaterale reflectat în presa internațională, dar și în reacția americană, la tensiunile generate de fuga lui Pacepa. Coroborată cu perioada deschisă de decizia lui Nicolae Ceaușescu de a plăti datoria externă a României, fapt convertit într-o politică de austeritate internă și de scădere a nivelului de trai în România, plecarea lui Pacepa poate fi considerată momentul de cotitură al relațiilor bilaterale. Deși nu au lipsit momente de apropiere, cel mai important fiind legat de participarea României la Jocurile Olimpice de la Los Angeles din 1984, împotriva boicotului impus de Uniunea Sovietică, nota dominantă a fost încordarea, iar cazul Răceanu este expresia cea mai clară.

Ultimul capitol al tezei noastre de doctorat are în vedere relațiile economice și culturale dintre România și Statele Unite pe parcursul perioadei în care Nicolae Ceaușescu s-a aflat la putere. Aici am prezentat aspecte ale dezvoltării raporturilor economice, culturale și științifice, apelând la documentele și sintezele cercetate în arhive. Pentru o mai bună expunere a subiectului, am ales o prezentare care a urmărit – în linii generale – evoluția cronologică a acestor raporturi.

Lucrarea noastră se încheie cu concluziile rezultate în urma cercetării subiectului abordat și o listă bibliografică generală. În privința anexelor, am preferat soluția ca informația de arhivă colectată pe parcursul documentării noastre să fie folosită în textul de bază al lucrării, problemă care – considerăm noi – ne-a ajutat în construcția discursului științific și, mai cu seamă, în ceea ce privește coerența acestuia. Astfel, avem convingerea că am reușit să creionăm o imagine cât mai fidelă din istoria recentă a României și a Statelor Unite, derulată în contextul fierbinte al Războiului Rece.

Analiza subiectului abordat în lucrarea de față a fost structurată în 4 capitole, echilibrate ca întindere, fiecare urmărind momente ce au influențat istoria României

Concluzii

Privite în ansamblul lor, relațiile dintre România și Statele Unite din perioada 1965–1989, adică anii în care Nicolae Ceaușescu a fost dictator la București, cuprind, după primii trei ani de tatonări fructuoase, două mari etape. Prima, care începe nu întâmplător odată cu evenimentele din Cehoslovacia, în anul 1968, este una în care s-a înregistrat un curs ascendent pe toate planurile: diplomatic, economic, cultural sau științific. După „defecțiunea” generalului Pacepa din vara anului 1978 va începe faza a doua, una în care declinul este accentuat, iar pierderea clauzei națiunii celei mai favorizate este semnalul cel mai clar.

Pentru a înțelege importanța celor întâmplate în perioada de referință, am urmărit să descifrăm maniera în care au fost stabilite relațiile bilaterale, în secolul al XIX-lea, dar, mai ales, cum au evoluat acestea. Sigur că, în acest context, am descoperit rolul important pe care l-a jucat exilul românesc din Lumea Nouă. Acesta s-a manifestat mai ales cu prilejul intrării Statelor Unite în Primul Război Mondial, atunci când misiunea Lucaciuc–Stoica a fost primită și susținută de transilvănenii care se stabiliseră în Statele Unite. Aceeași diasporă avea să se manifeste violent împotriva lui Nicolae Ceaușescu în anul 1978, în semn de solidaritate cu românii rămași în țară și care suportau regimul comunist.

Dincolo de orice discuții legate de contextul internațional și de complicatele negocieri cu Marile Puteri, în memoria românilor a rămas faptul că președintele Wilson i-a sprijinit în lupta pentru îndeplinirea idealului de unitate națională. În acest sens, un frumos elogiu a fost adus liderului de la Casa Albă de marele istoric Gheorghe I. Brătianu care, referindu-se la situația din anul 1919, avea să scrie că:

„Woodrow Wilson, președintele Statelor Unite ale Americii, era singurul șef de stat care a coborât în arenă, primind să ia o parte activă, ca prim delegat al țării sale, la lucrările și hotărârile conferinței.

Pentru el războiul fusese o cruciadă, iar pacea ce o prezida trebuia să fie judecata – nu o judecată penală a vinovaților învinși, cum o doreau unii - ci judecata întemeiată pe legile eterne ale echității, care nu țineau seamă de prieteni sau de vrăjmași.

De atunci, această atitudine ridicase chiar în America împotriviri care sporeau. Rezoluția celor 39 redactată de senatorul Lodge, prevestea încă de la 3 martie 1919, rezistența de care era să se sfărâme mărețul ideal wilsonian, în țara lui însăși.”¹ Totuși, învingător la Paris, Wilson avea să plătească, împreună cu Partidul Democrat, un preț uriaș acasă. Tratatul de la Versailles nu a trecut de Congres, iar revenirea la practicile izolaționismului a marcat și relațiile cu România.

După aceasta, am arătat pe parcursul acestei lucrări, factorul economic care a jucat un rol important în perioada interbelică, astfel că momentele de tensiune generate de politica liberalilor, vor alterna cu cele în care „porțile deschise” sunt promovate de guvernele național-țărăniști.

Un alt moment sensibil a fost ruperea relațiilor diplomatice la finele anului 1941, într-un moment în care România condusă de generalul Ion Antonescu a fost angrenată în războiul cu Uniunea Sovietică, aliata Marii Britanii și a Statelor Unite după atacul de la Pearl Harbor din 7 decembrie 1941. Interesant este faptul că americanii au conștientizat situația aproape imposibilă în care se afla România, nevoită să-și recupereze teritoriile din Est cu ajutorul Germaniei naziste.

Astfel, în nota din 18 iulie 1941, Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 344/1941 este sintetizată primirea ambasadorului Mott Gunther

¹Gheorghe I. Brătianu, *Acțiunea politică și militară a României în 1919 în lumina corespondenței diplomatice a lui Ion I.C. Brătianu*, București, Cartea Românească, 1940, p.42-43.

la Mihai Antonescu: „Domnul ministru Gunther cu ocazia vizitei obișnuite, mi-a vorbit de tratamentul pe care l-am aplicat agenților diplomați care dispuneau de un exequatur ce le acordă atribuții consulare. Mi-a atras atenția că această măsură nu este amicală.

Am vorbit domnului Gunther de regretul cu care guvernul român a fost silit să ia această hotărâre. România a fost întotdeauna în cele mai bune raporturi diplomatice cu Statele Unite ale Americii, care au fost întotdeauna înconjurate de respectul nostru. România, care se găsește astăzi în război alături de Germania și Italia împotriva Rusiei, este legată de aceste țări prin Pactul Tripartit. Țările semnatare ale Pactului Tripartit luaseră de mult hotărârea de a renunța la serviciile și funcțiile consulare americane, mai ales în urma acțiunii diplomatice potrivnice a Statelor Unite.

România nu a făcut până acum acest act de solidaritate cu țările aliate, deși se găsea în război alături de Germania pentru recăștigarea solului național. Azi însă după telegrama trimisă de președintele Roosevelt lui Kalinin prin care îi urează victorie, guvernul român se găsește într-o situație cu totul nouă, fiindcă o victorie rusă înseamnă înfrângerea României. Ministrul Statelor Unite mi-a vorbit vag de primejdia de a fi în război direct cu Anglia, din momentul când trupele române vor trece Nistrul. Până la Nistru este teritoriu românesc și războiul ar fi legitim; dincolo ar fi o acțiune împotriva Angliei.” Interesant este faptul că pasul a fost făcut de Antonescu care a declarat război Washingtonului la 12 decembrie, la doar cinci zile după ce Marea Britanie procedase în mod identic cu România.

Iată textul declarației din Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond Ministerul Propagandei Naționale, presă internă, dosarul 523: „Guvernul regal român are onoarea să comunice guvernului Statelor Unite ale Americii că în conformitate cu dispozițiile Pactului Tripartit și respectând obligațiile solidare prevăzute prin acest Pact, ca urmare a stării de război ce a intervenit între Statele Unite, pe de o parte, și Reichul german, Italia și Japonia, pe de altă parte, România se află în stare de război cu Statele Unite ale Americii.” Însă, americanii au reacționat abia la 2 iunie 1942. Din fericire, această stare a durat mai puțin de trei ani. Alături de la Moscova, România revenea în mod oficial alături de Națiunile Unite, dar, din nou, contextul istoric va contribui la crearea unei stări tensionate cu Statele Unite. După instaurarea guvernului Groza se poate vorbi chiar despre o răcire, care se va accentua după plecarea regelui Mihai și proclamarea Republicii Populare. A urmat aproape un deceniu în care regimul comunist din România s-a dovedit aliatul fidel al Moscovei, ceea ce ne-a îndepărtat și mai mult de Statele Unite. Însă, pe măsură ce Nikita Hrușciiov va imprima un nou spirit al raporturilor dintre superputeri, perspectiva avea să se schimbe și la București.

Desigur, România avea un interes deosebit în construirea unor relații bune cu Statele Unite și aceasta explică linia politică a Bucureștiului promovată încă din ultimii ani ai regimului Gheorghiu-Dej. În acest context, acordul pe probleme financiare semnat de România și Statele Unite la 30 martie 1960 poate fi considerat drept un punct de cotitură în vederea unei noi abordări. Deși încă încet, lucrurile vor evolua cu siguranță spre normalizarea raporturilor bilaterale, iar interviul pe care Gheorghe Gheorghiu-Dej l-a acordat, la 30 septembrie 1960 corespondentului „New York Times”, poate fi considerat unul istoric.

Desprinderea de Moscova nu era posibilă decât făcând apel la alte state socialiste precum Iugoslavia și China, dar și printr-o deschidere spectaculoasă spre Occident. Semnalul că România se află pe calea cea bună a venit clar în momentul crizei din Cehoslovacia, din august 1968. Atunci, oficialii Departamentului de Stat au făcut un gest politic major în momentul în care l-au convocat pe ambasadorul sovietic la Washington pentru a-l avertiza în legătură cu consecințele deosebit de grave pe care le-ar fi putut avea o intervenție armată în România.

Nicolae Ceaușescu a exploatat la maximum evenimentul, iar vizita președintelui Richard Nixon la București din 2-3 august 1969 a fost un excelent prilej pentru consolidarea drumului deschis anul precedent. Trebuie precizat faptul că la aceasta a contribuit și faza de

destindere în care intrase Războiul Rece, cele două superputeri fiind tot mai conștiente de faptul că trebuie găsită o cale de conviețuire pașnică. De altfel, în mod ironic parcă, această decadă 1969-1979, va coincide și cu vârful relațiilor româno-americane.

Dacă analizăm efectele vizitelor pe care Richard Nixon și Gerald Ford le-au efectuat la București, precum și cele patru ale lui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite, vom constata că au fost făcuți pași majori pe calea unei colaborări economice remarcabile. Atingerea sumei de un miliard de dolari pentru schimburile reciproce pornind practic de la zero, acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate, înflorirea schimburilor științifice și culturale sunt realități incontestabile.

De asemenea, trebuie subliniat și faptul că datorită politicii echilibrate promovate de România în plan extern, Ceaușescu a reușit să contribuie cu adevărat la medierea pe care a făcut-o Henry Kissinger între Israel și statele arabe, finalizate prin semnarea acordului istoric de la Camp David. La 17 septembrie 1978, la Camp David în Statele Unite, în prezența președintelui Jimmy Carter, după negocieri care începuseră la 5 septembrie, președintele Egiptului, Anwar el-Sadat, și prim-ministrul israelian, Menahem Begin, au semnat un acord istoric de pace între cele două state.

În mod ironic poate, acest moment coincidea cu începutul răcirii relațiilor româno-americane.

Lovitura pe care regimul Ceaușescu a primit-o prin defectiunea generalului Ion Mihai Pacepa a fost una care a produs efecte deosebite în timp. Multe din secretele șefului statului român ajunseseră acum la posesia serviciilor secrete americane și acest fapt a contribuit indubitabil la distanțarea dintre București și Washington. Pe de altă parte, nu este mai puțin adevărat că și linia politică de austeritate inaugurată de Ceaușescu prin decizia de a plăti datoriile externe cu orice preț și cât mai repede, a contribuit la aceasta.

Un alt factor este legat de situația internă a României din ultimii ani ai dictaturii comuniste. Încălcarea sistematică a drepturilor omului și adoptarea unor măsuri aberante precum cartelarea unor produse alimentare de bază, a benzinei, înfometarea și înfrigurarea populației nu avea cum să nu se reflecte și în plan extern. Diplomații din țările vestice acreditați la București trimiteau rapoarte din ce în ce mai critice la adresa politicii promovate de Nicolae Ceaușescu și aceasta avea să conducă la izolarea lui în mediile internaționale.

Nici după ce, la 31 martie 1989, Ceaușescu a convocat Comitetul Politic Executiv pentru a anunța finalizarea plății datoriei externe a României, nu au fost date semnale că perioada de austeritate a fost depășită și că va fi adoptat un nou curs intern, conform informațiilor din Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond C.C. al P.C.R., Secția Cancelarie, dosar 19/1989.

De asemenea, cel care în august 1968 condamna cu fermitate invadarea Cehoslovaciei, se arăta în vara anului 1989 foarte îngrijorat de situația din Polonia, acolo unde comuniștii pierduseră monopolul puterii. Tot în Arhivele Naționale Istorice Centrale, fondul C.C. al P.C.R., Secția Cancelarie, dosar 57/1989, la 21 august, Ceaușescu a convocat Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român tocmai pentru analiza acestei situații care îl îngrijora mai mult pe el decât pe liderii comuniști polonezi:

„Nicolae Ceaușescu: cred că cunoașteți cu toții evenimentele din Polonia, faptul că reprezentantul care fusese însărcinat cu formarea guvernului și-a prezentat demisia, care a fost acceptată, și a fost să însărcineze guvernul unul din conducătorii Solidarității, care este cunoscut ca antisocialist, în strânsă legătură cu cercurile imperialiste reacționare. În legătură cu aceasta, sâmbătă ne-am sfătuit cu câțiva care au putut fi găsiți imediat și am adresat un mesaj conducerii sovietice, apoi câte un mesaj tuturor țărilor socialiste...

Am primit răspunsul lui Gorbaciov la mesajul nostru. (Ioan Totu dă citire răspunsului lui Gorbaciov)

Ioan Totu: Pe baza indicațiilor lui secretar general Nicolae Ceaușescu s-a elaborat un răspuns la cel al lui Gorbaciov, care urmează să fie dat. (Ioan Totu dă citire și acestui răspuns.) Pe parcursul citirii răspunsului către Mihail S. Gorbaciov, secretar general Nicolae Ceaușescu face următoarele completări și precizări: Să se stabilească elaborarea unui program de urgență. Totodată, o asemenea întâlnire a unității țărilor noastre socialiste, afirmarea solidarității și a hotărârii lor de a-și întări solidaritatea.

Nicolae Ceaușescu: Am primit și o informare în legătură cu poziția Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez în problema formării noului guvern și a situației politice actuale. (S. Curticeanu dă citire informării respective).

Iată care este poziția Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez: După cum vedeți orientarea polonezilor este în acord cu Uniunea Sovietică și cred că se poate spune chiar mai mult, adică este chiar la sfaturile Uniunii Sovietice.

Însă, după părerea mea, sfaturile sunt greșite, nu corespund intereselor Poloniei, nu corespund cauzei socialismului în Polonia, pentru că ele deschid calea Solidarității care este, așa cum s-a demonstrat în deceniul acesta, o agentură a imperialismului străin, în primul rând a S.U.A.

Ați auzit acum care este și poziția partidului care, într-un anumit sens, este ceva, pare-se, mai fermă.

Deși noi nu cunoaștem întru totul situația, considerăm că lucrurile sunt foarte grave. În orice caz, partidul se pronunță pentru a-și menține rolul important în viața politică. Sigur, este foarte greu să spunem cum vor evolua lucrurile.”

Considerăm că pentru înțelegerea evoluției raporturilor româno-americane, atât de complexe, pentru studierea cărora arhivele oferă material documentar suficient, maniera în care am abordat problema a fost una adecvată. Astfel, urmărind într-un capitol separat vizitele pe care Richard Nixon și Gerald Ford le-au efectuat în România, iar Nicolae Ceaușescu în Statele Unite am mers practic la momentele cele mai semnificative, care au impulsionat nu doar sfera diplomației, ci și investițiile, cooperarea economică sau pe cea științifico-tehnică ori culturală.

Procedând astfel, am avut posibilitatea să punem accent în acest capitol pe problemele diplomatice, tratându-le pe celelalte în ultima secțiune a tezei. De asemenea, credem că abordarea cazului Pacepa într-un capitol separat a facilitat prezentarea acestui moment extrem de important și care încă produce dispute istoriografice.

Așadar, relațiile româno-americane nu au făcut decât să se plieze pe realitățile politice interne și internaționale, fiind un barometru de care regimul de la București nu a mai ținut seama în ultimii ani ai „epocii de aur”. Ascensiunea și decăderea raporturilor bilaterale este una firească în aceste condiții. Abia după căderea comunismului în România lucrurile au început să se schimbe, iar aderarea României la N.A.T.O. în anul 2004 este un semnal al acestor evoluții pozitive.

Bibliografie

1. ARHIVE:

Arhivele Naționale Istorice Centrale, București, fondurile:

1. C.C. al P.C.R. Secția Relații Externe, Nicolae Ceaușescu, 1965-1989;
2. C.C. al P.C.R. Secția Cancelarie 1945-1948, 1950-1973;
3. C.C. al P.C.R. Secția Cancelarie - Dosare Anexă, 1948-1989;
4. C.C. al P.C.R. Secția Cancelarie - H.C.M 1954-1955, 1956, 1961, 1962, 1968, 1973, 1970, 1978-1989, vol. V, 1974-1975, vol. VI, 1976-1977, vol. VII, 1978-1979, vol. VIII, 1980-1989;
5. C.C. al P.C.R. Cabinetul 2 – Elena Ceaușescu, 1984-1989;
6. C.C. al P.C.R. Secția Administrativ-Politică, 1921-1977;
7. C.C. al P.C.R. Albume foto. N. Ceaușescu. Primiri, 1965-1987;
8. C.C. al P.C.R. Albume foto. N. Ceaușescu. Vizite externe;
9. C.C. al P.C.R. Albume foto. Viața privată N. Ceaușescu, 1965-1988;
10. Președinția Consiliului de Miniștri;
11. Președinția Consiliului de Miniștri, stenograme;
12. Ministerul Propagandei Naționale, presă externă.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, H.G., Nr.1201/4.12.2012. Dosare:

1. 00-1983, S.U.A.- Reflectarea României în presa străină;
2. 10-1985, S.U.A. - Ambasadorul S.U.A. David B. Fundenburk;
3. 10-1983, Felicitări cu ocazia zilei de naștere N.C;
4. 20-1974, S.U.A. - Note de convorbiri ale membrilor americani S.U.A. la București;
5. 20-1974, S.U.A.-România - Propunerile ambasadurilor cu prilejul vizitei în SUA a președintelui Nicolae Ceaușescu;
6. 200-1979, S.U.A.- R.S.R., Reflectarea României în presa americană;
7. 200-1974, S.U.A.-R.S.R., Telegramme și informari privind reflectarea țării noastre în presa americană;
8. 200-1973, S.U.A.- Telegramme de la misiunile diplomatice referitoare la politica din S.U.A.;
9. 217-1976, S.U.A. - România - Editarea S.U.A. a unui vol de lucrări despre Nicolae Ceaușescu;
10. 220-1973, S.U.A.-3778, Aspecte ale relațiilor P.C. din S.U.A. cu P.C.R.;
11. 220-1973, S.U.A.-RSR, 3775 - Programul desfășurat al vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu;
12. 220-1973, S.U.A.- România, 3783;
13. 220-1973, S.U.A.-R.S.R.,3771 - Diverse aspecte politice-diplomatice dintre SUA și România;
14. 220-1973, S.U.A.-R.S.R.- 3776 - Materiale privind vizita lui președintelui Nicolae Ceaușescu în S.U.A.;
15. 220-1973, S.U.A.-R.S.R.-3779 - Numirea noului ambasador;
16. 220-1975, S.U.A.- România, 4604 - Stadiul relațiilor dintre R.S.R. și S.U.A.;
17. 220-1978, S.U.A.-România, 2704 - Relații diplomatice în urma vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu;
18. 220-1979, S.U.A.-R.S.R. - Aspecte ale relațiilor politice;

19. 220-1980, S.U.A., 2418 - Relațiile politice - diplomatice bilaterale cu R.S.R. și S.U.A.;
20. 220-2973, S.U.A., 3784 - Vizita în România a lui Charles Colson, consilier S.U.A., 23-26 februarie 1973;
21. 220-2975, S.U.A.- România, 4611 - Schimburi de vizite între S.U.A. și România, în cadrul programului Ambasadorii Prieteniei.
22. 220-1974, S.U.A. - Mircea Carp de la Vocea Americii, vizita în R.S.R.;
23. 220-1979, S.U.A.-R.S.R. - Vizita în R.S.R. a unei delegații de guvernatori americani;
24. 220-1989, S.U.A.-R.S.R.- Relațiile bilaterale România - S.U.A., Vol I - II;
25. 200-1977, S.U.A.-România - Interviu solicitat lui Nicolae Ceaușescu de către ziarul american R. Evans Jr.;
26. 202-1974 , Acțiuni protocolare privind emigrarea română;
27. 220-1975, S.U.A.-România, 4505 - Grup de ziariști prezenți cu ocazia vizitei lui Gerald Fordm 2-3 august 1975;
28. 220-1975, S.U.A.-România, 4599 - Vizita președintelui S.U.A., Gerald Ford, vol. I-II;
29. 220-1975, S.U.A.-România, 4597 - Telegrama președintelui Geral Ford pentru Nicolae Ceaușescu, cu ocazia realegerii în funcție a R.S.R.;
30. 220-197, S.U.A.-România, 4598 - Vizita facuta de Nicolae Ceaușescu președintelui Geral Ford în timpul opririi la Wasington;
31. 220-1975, S.U.A.-România, 4603 - Sinteze intocmite de MAE în legătură cu vizita în România a lui Gerald Ford;
32. 220-1978, R.S.R. - 2410 Buletin MAE;
33. 220-1978, S.U.A.-România, 2711 - Invitarea în România pe R. Nixon;
34. 220-1974, S.U.A.-România - Vizita în România a Secretarului de Stat al S.U.A. Henry Kissinger, 3-4 XI 1974;
35. 220-1974, S.U.A., Prezentarea serviciilor de către Harry G. Barnes Jr.;
36. 220-1974, S.U.A.-România - Proiectarea vizitei în Romania a președintelui Nixon, 1974;
37. Delegation roumaine â la paix, Doss. politique, probi. 71/1914 E. 2. Pacea Generală. Diverse Convenții, VoL V;
38. Dosar nr. 2, Convenția S. 4, litera A nr. 2 și litera A nr. 3; dosar nr. 3, Convenția A 4, litera A nr. 4; dosar nr. 4, Convenția A 4 și Convenția S 4; dosar nr. 7, Convenția S. 3; dosar nr. 9, Convenția B 4; dosar nr. 11, litera N nr. 1; dosar nr. 12, Convenția Al; dosar nr. 14, Convenția A 5; dosar nr. 18, Convenția S nr. 2; litera A nr, 1, litera B nr. 1, litera F nr. 2, litera H nr. 2, litera L nr. 1, litera M nr. 1, litera P nr. 2, litera R nr. 1, litera S nr. 3. Reprez. C 1 Principatele Unite, Reprez. N 1 Moldova, Reprez. S 9;
39. Fond 71 - 1914, dosar E, Partea 11-a 1914-1924, vol. 31 voL 41 (octombrie-mai 1941); Problema 82, vol. 95; vol. 50, Doc. 32, 33, 34, 35, 37 și 38;
40. Fond 71, 1920-1944 S.U.A. General, Relațiile cu România, 1941, vol. 40;
41. Fond 82 - 1917 T, voi. 95; Reprez. H nr. 2;
42. fond 71/1917, dosar E 2, partea a II-a, 1914-1924, vol. 31;
43. Fond 71/1914, E 2, partea a II-a, dosar 42, 124, 178;
44. E 2, dosar 181.

Arhiva Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității:

- Fond Informativ, dosar 3.447, vol.1-35, fuga generalului Ion Mihai Pacepa în Statele Unite;

- Fond Penal, dosar 218;
- Fond Penal, dosar 11.564, vol.1-9, arestarea și anchetarea pentru spionaj și trădare a diplomatului Mircea Răceanu;
- Fond S.I.E. 392, vol.1-4, activitatea exilului românesc din Statele Unite și Canada.

2. DOCUMENTE PUBLICATE:

1. *** *Foreign Relations of the United States*, Washington D.C., volumele:
 - III, PPC, 1903;
 - IV, PPC, 1903;
 - IV, Europe, 1944;
 - Potsdam, vol.I-II;
 - V, Europe, 1945;
 - XIV, 1955-1957, Eastern Europe;
 - XVI, 1961-1963, Eastern Europe;
 - XVII, 1964-1968, Eastern Europe;
 - XVIII, 1969-1976, Europe - 15, part1;
2. Anton, Mioara, *Ieșirea din cerc. Politica externă a regimului Gheorghiu-Dej*, București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2007;
3. Banu, Florian, *Mihai Caraman. Un spion român în războiul rece*, Corint, 2019;
4. Idem, editor, „*Un deceniu de împliniri mărețe*”. *Evoluția instituțională a Securității în perioada 1948-1958*, Iași, 2010;
5. Idem, editor, „*Amorsarea revoluției*”. *România anilor '80 văzută prin ochii Securității*, Cetatea de Scaun, 2012;
6. Idem, editor, *Și nu ne duce pe noi în ispită... România și „războaiele minții”*. *Manipulare, propagandă și dezinformare (1978-1989)*, Cetatea de Scaun, 2014;
7. Banu, Florian, Liviu Țăranu, editori, *Aprilie 1964. „Primăvara de la București”*. *Cum s-a adoptat „Declarația de independență” a României?*, București, 2004;
8. Idem, editori, *Securitatea, 1948-1989. Monografie*, vol. I, Cetatea de Scaun, 2016;
9. Banu, Florian, Luminița Banu, editori, *Partidul și Securitatea. Istoria unei idile eșuate (1948-1989)*, Iași, Demiurg, 2013;
10. Banu, Luminița, editor, *Securitatea și sistemul educațional comunist din România (1948-1989)*, Iași, 2015;
11. Burger, Ulrich, *Misiunea Ethridge în România*, București, 2000;
12. Bușe Constantin, Zamfir Zorin, Vianu Alexandru, Bădescu Gheorghe, *Relații internaționale în acte și documente, volumul III (1945-1982)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1983;
13. Buzatu, Gheorghe, ed., *Actul de la 23 august în context internațional. Studii și documente*, București, 1984;
14. Nicolae Ecobescu, *Trei decenii de relații româno-americe*, București, Fundația Europeană Titulescu, 2015;
15. Gheorghe, Gheorghe, *Tratatele internaționale ale României, 1939-1965*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983;
16. Hlihor, Constantin, Ioan Scurtu, *The Red Army in Romania*, Iași, Oxford, Portland, 2000;
17. Iliescu, D., *Documente privitoare la războiul pentru întregirea neamului*, Imprimeriile statului, București, 1924;

18. Idem, D., *Războiul pentru întregirea României, vol. I*, Imprimeriile Independența, București, 1920;
19. Koch, A. Scott, ed., *C.I.A. Cold War Records: Selected Estimates on the Soviet Union, 1950-1959*, Washington D.C., 1993;
20. Leffler, P. Melvyn, David S. Painter, David S., eds., *Origins of the Cold War*, London and New York, 1994;
21. Oprea, Marius, *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente. 1949-1989*, Iași, 2002;
22. Țăranu, Liviu, editor, *Ion Mihai Pacepa în dosarele Securității, 1978-1980*, București, 2009.

3. PERIODICE:

1. „Neamul românesc“, 30 octombrie 1918;
2. „România Nouă“, 27 octombrie 1918;
3. „Opinia“, 12 noiembrie 1918;
4. „America“, 23 aprilie 1916;
5. „New York Times“ din 6 decembrie 1914;
6. „East Europe“, New York, 1954-1963;
7. „Scînteia“, București, 1945-1965.

4. LUCRĂRI MEMORIALISTICE:

5. Acheson, Dean, *Present at the Creation: My Years in the State Department*, New York, 1969;
6. Beneș Eduard, *Souvenirs de guerre et de révolution, 1914-1918. La lutte pour l'indépendance des peuples*, Librairie Ernst Leroux, Paris, 1929;
7. Berry, Burton Y., *Romanian Diaries 1944-1947*. Edited by Cornelia Bodea, Iași, Oxford, Portland, 2000;
8. Brzezinski, Zbigniew K., *Power and Principle: Memoirs of the National Security Adviser, 1977-1981*;
9. Churchill, Winston S., *Memoirs*, vol. 1-6, Boston, 1948-1953;
10. Dobrînin, Anatoli, *Confidențele unui ambasador sovietic la Washington*, Meteor Press, 2016;
11. Eisenhower, Dwight D., *The White House Years: Mandate for Change, 1953-1956*, New York, 1963;
12. Eisenhower, Dwight, *The White House Years: Waging Peace, 1957-1961*, New York, 1965;
13. Funderburk, David B. *Pinstripes and reds. An american ambassador caught between the State Department and the romanian comunists, 1981-1985*, Selous Foundation Press, 1987;
14. Hoover Herbert, *Memoirs*, vol. 1, *Years of adventure 1874-1920*, New York, 1951;
15. Ionescu, Take, *Souvenirs*, Paris, Payot, 1914;
16. Kennan, George F., *Memoirs: 1925-1950*, Boston, 1967;
17. Idem, *Memoirs: 1950-1967*, Boston, 1972;
18. Kirk, Roger, Mircea Răceanu, *România împotriva Statelor Unite. Diplomația absurdului, 1985-1989*, București, 1995;
19. Kissinger, Henry, *Years of Upheaval*, Boston, 1982;
20. Lansing, Robert *Memoires*, Paris, Payot, 1925;

21. Marghiloman, Alexandru, *Note politice*, vol. 4. Editura Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1927;
22. Melbourne, Roy M., *Witness to the Start of the Cold War: The View from Romania*, in Paul D. Quinlan, ed., *The United States and Romania. American-Romanian Relations During the Twentieth Century*, Los Angeles, 1988;
23. Nicolae, Nicolae M., *O lume așa cum am cunoscut-o*, București 2000;
24. Pacea, Ion Mihai, *Red Horizons*, New York, 1987;
25. Idem, *Moștenirea Kremlinului*, București, 1993;
26. Idem, *Cartea Neagră a Securității*, vol. 1-3, București, 1999-2000;
27. Moses Rosen - *Primejdii, încercări, miracole. Povestea vieții șef rabinului Dr. Moses Rosen* (Ed. Hasefer, București, 1990
28. Sănătescu, Constantin: *Jurnal*, București, 1993;
29. Schuyler, Courtland V.R., *Misiune dificilă. Jurnal (28 ianuarie 1945-20 septembrie 1946)*, București, 1997;
30. Ion Traian Ștefănescu, *Întâlniri cu Nicolae Ceaușescu*, București, Editura Medafax, 2019.
31. Truman, Harry S., *Memoirs*, 2 vol., New York, 1954-1955;
32. Tătărescu, Gheorghe: *Mărturii pentru istorie*, București, 1996;
33. Vopicka, Charles, *The Secrets of Balkans*, Chicago, 1921.

34. LUCRĂRI GENERALE:

1. Ambrose, Stephen, *Rise to Globalism. American Foreign Policy 1938-1970*, Baltimore, 1972.
2. Andronescu, D., *Psihologia comercială și financiară a Statelor Unite*, București, 1916;
3. Aron, Raymond, *Peace and War. A Theory of International Relations*, New York, 1967;
4. Baci, Nicolae, *Agonia României 1944-1948*, Cluj-Napoca, 1990;
5. Bender, Peter, *East Europe in Search of Security*, Baltimore, 1972;
6. Boia, Lucian, *România țară de frontieră a Europei*, București, 2002;
7. Booth, Ken, *Strategy and Ethnocentrism*, New York, 1979;
8. Braun, Aurel, *Romanian foreign Policy since 1965. The Political and Military Limits of Autonomy*, New York, 1978;
9. Byrnes, Robert F., *US Policy Toward Eastern Europe and the Soviet Union. Selected Essays, 1956-1988*, Boulder: Westview Press, 1989;
10. Brucan, Silviu, *Pluralism și conflict social. O analiză socială a lumii comuniste*, București, 1990;
11. Bușe, Constantin, *Din istoria relațiilor internaționale*, Editura Enciclopedică, București, 1991;
12. Burks, Richard V., *The Dynamics of Communism in Eastern Europe*, Princeton, 1961;
13. Buzatu, Gheorghe, *România și războiul mondial din 1939-1945*, Iași, 1995;
14. Campbell, John C, *American Policy Towards Communist Eastern Europe: The Choices Ahead*, Mineapolis, 1965;
15. Campus, Eliza, *Din politica externă a României, 1913-1947*, Editura Politică, București, 1980;
16. Căpușan Andrei, *Tânăra Americă, model pentru pașoptiștii români*, București, 2010;

17. Cătănuș, Dan, Vasile Buga, *Lagărul comunist sub impactul destalinizării, 1956*, București: Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2006;
18. Cernovodeanu, Paul, Stanciu I., *Imaginea Lumii Noi în țările române și primele lor relații cu Statele Unite ale Americii până în 1859*, Editura Academiei, București, 1977;
19. Constantiniu, Florin, *Diplomații români și devierea de dreapta*, București, Tritonic, 2005;
20. Idem, *Doi ori doi fac șaisprezece. A început războiul rece în România?*, București, 1997;
21. Idem, *De la războiul fierbinte la războiul rece*, București, 1998;
22. Dallek, Robert, *The American Style of Foreign Policy: Cultural Politics and Foreign Affairs*, New York, 1983;
23. Deac A., *Characterul participării României la primul război mondial*. București, 1973;
24. Deibel, Terry L, Gaddis, John Lewis, eds., *Containing the Soviet Union. A Critique of U.S. Policy*, Washington, 1987;
25. De Santis, Hugh, *The Diplomacy of Silence: The American Foreign Service, The Soviet Union, and the Cold War; 1933-1947*, Chicago, 1980;
26. Dobrovici, Gh. *Istoricul dezvoltării economice și financiare a României, 1823 - 1933*, București, 1934;
27. Dobrinescu, Valeriu Florin, *România și organizarea postbelică a lumii*, București, 1988;
28. Duroselle, J. Baptiste, *De Wilson à Roosevelt. Politique extérieure des Etats-Unis, 1913-1945*, Paris, 1960;
29. Findy John E., *Dictionary of American Diplomatic History*, Westpost, Londra, 1980;
30. Fleming, Donna D., *The Cold War and His Origins, 1917-1960*, 2 vol., New York, 1961;
31. Fontaine, André, *Histoire de la guerre froide*, 2 vol., Paris, 1965 (Ediția românească *Istoria războiului rece*, vol. 1-4, București, 1992-1994);.
32. Fotino, G., Washington, în vol. *Reprezentanțele diplomatice ale României, 1859-1917*, Editura Politică, București, 1967;
33. Frank, Nicoleta, *O înfrângere în victorie. Cum a devenit România, din Regat, Republică Populară (1944-1947)*, București, 1992;
34. Friedrich, Carl J., ed., *Totalitarianism*, Cambridge, Massachusetts, 1954;
35. Frunză, Victor, *Istoria stalinismului în România*, București, 1990;
36. Idem, *Cât mai poate trăi un cadavru politic?*, București, Editura Victor Frunză, 1990.
37. Furet, François, *Trecutul unei iluzii. Eseu despre ideea comunistă în secolul XX*. București, 1997;
38. Gaddis, John Lewis, *The United States and the Origins of the Cold War 1941-1947*, New York, 1972;
39. Garrison Walters, E. *The Other Europe*, Syracuse University Press, 1988;
40. Garthoff, Raymond L., *Soviet Strategy in the Nuclear Age*, New York, 1958;
41. Gilbert, Trond, *Modernisation in Romania since World War Two*, New York, 1975;
42. Giurescu, Dinu C., *Guvernarea Nicolae Rădescu*, București, 1996;
43. Griffith, William E., *Communism in Europe: Continuity, Change, and the Sino-Soviet Dispute*, 2 vol., Cambridge, Massachusetts, 1965-1966;

44. Harriman, W. Averrell, *America and Russia in a Changing World*, New York, 1971;
45. Hasking, G. A., *A History of Soviet Union*, London, 1985;
46. Hicks John D., Burke, Robert F., *A history of American Democracy*, Boston, 1966;
47. Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România 1944-1962*, București, 1995;
48. Iorga, Nicolae, *Histoire des roumains et de la roumanité orientale, vol. X. Les réalisateurs de l'unité nationale*, Bucarest, 1945;
49. Jacobsen, Carl G., ed., *Strategic Power: U.S.A./U.R.S.S.*, New York, 1990;
50. Jacques de Launay, *Istoria secretă a Cominternului (1919-1943): eșecul unei speranțe*, București: Venus, 1993;
51. Kirîțescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919*, vol. I -III, București, 1922;
52. Kissinger, Henry A., *Nuclear Weapons and Foreign Policy*, New York, 1957;
53. Idem, *The Necessity for Choice: Prospects of American Foreign Policy*, New York, 1961;
54. Idem, *Diplomacy*, New York, 1994;
55. Lee Wolff, Robert, *The Balkans in Our Time*, New York, 1974;
56. Liddel Hart, B.H., *History of the Second World War*, London, 1970;
57. Liska, George, *Imperial America: An International Policy of Primacy*, Baltimore, 1967;
58. Link Arthur, W. *Wilson and the progressive era*, Harper, Row publisher, New York, 1957;
59. Lynch, Allen, *The Soviet Study of International Relations*, Cambridge, Massachusetts, 1987;
60. MaCauley, Martin Rusia, *America și războiul rece 1949-1991*, Iași, Editura Polirom, 1999;
61. Milza, Pierre, Bernstein Serge, *Istoria Secolului XX vol.II. Lumea între război și pace 1945-1973*, București, Editura ALL, 1998;
62. Minesco, C. *L'action diplomatique de la Roumanie pendant la guerre*, Paris, 1922;
63. Morgenthau, Hans J., *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, New York, 1993;
64. Onișoru, Gheorghe, *Alianțe și confruntări între partidele politice din România (1944-1947)*, București, 1996;
65. Osgood, Robert Endicot, *Ideals and Self-interest in America's Foreign Policy*, Chicago, 1973;
66. Patterson, Thomas G., ed., *The Origins of the Cold War*, Lexington, 1974;
67. Prost, Henri, *Destin de la Roumanie*, Paris, 1954;
68. Ranelagh, John, *Agenția. Ascensiunea și declinul C.I.A.*, București, 1998;
69. Remington, Robin Alison, *The Warsaw Pact. Case Studies in Communist Conflict Resolution*, Cambridge, Massachusetts, 1971;
70. Taylor, A.J. P., *Originile celui de-al doilea război mondial*, Iași, 1999 ;
71. Thomas A. Baiby, *A diplomatic history of the American people*, New York, 1947;
72. Tismăneanu, Vladimir, *Fantoma lui Gheorghiu-Dej*, București, 1995;
73. Idem, *Arheologia terorii*, București, 1996;
74. Ulam, Adam B., *Titoism and the Cominform*, Cambridge, Massachusetts, 1952.

35. LUCRĂRI SPECIALE:

1. Courtney, Bruce, Joseph Harrington, *Relații româno-americane, 1940-1990*, Iași, Polirom, 2002;
2. Deletant, Dennis, *Ceaușescu și Securitatea. Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989*, București, 1998;
3. Idem, *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1964*, Iași, 2001;
4. Idem, *Teroarea comunistă în România: Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965*, traducere de Lucian Leuștean, Iași, Polirom, 2001;
5. Idem, *România sub regimul comunist*, București, Fundația Academia Civică, 2006;
6. Fischer, Mary Ellen, *Nicolae Ceaușescu: A Study in Political leadership*, Boulder, 1989;
7. Fischer-Galați, Stephen, *The new Rumania. From People's Republic to Socialist Republic*, M.I.T. Press, Galați, 1967;
8. Gilbert, Trond, *Nationalism and Communism in Romania: The Rise and Fall of Ceausescu's Personal Dictatorship*, Boulder, Colorado, 1990;
9. Hitchins, Keith, *România 1866-1947*, București, 1999;
10. King, Robert R., *Minorities Under Communism. Nationalities as a Source of Tension Among Balkans Communist States*, Cambridge, Massachusetts, 1973;
11. Montias, John Michael, *Economic Development in Communist Romania*, Cambridge, Masschusetts, 1967;
12. Pearton, Maurice, *Oil and the Romanian State*, Oxford, 1971;
13. Popescu-Boteni Stelian, *Relații între România și S.U.A. până în 1914*, Editura Dacia, Cluj-Napoca. 1980;
14. Quinlan, D. Paul, *Clash over Romania: British and American Policies Toward Romania 1938-1947*, Oakland, 1977;
15. Idem, ed., *The United States and Romania. American-Romanian Relations in the Twentieth Century*, Woodland Hills, 1988;
16. Rangheț Boris, *Relațiile româno-americane în perioada primului război mondial, 1916-1920*, Editura Dacia, Cluj-Napoca 1975;
17. Răceanu Mircea, *Cronologie comentată a relațiilor româno-americane*, Editura Silex, 2005;
18. Saiu, Liliana, *The Great Powers and Rumania, 1944-1946. A Study of the Early Cold War Era*, New York, 1992;
19. Shafir, Michael, *Romania. Politics, Economics and Society. Political Stagnation and Simulated Changes*, London, Boulder, 1985;
20. Spector, David S., *Romania at the Paris Peace Conference, A study of a diplomacy of Ioan I.C. Brătianu*, Iași, 1995;
21. Spulber, Nicolas, *The Economics of Communist Eastern Europe*, Cambridge, Massachusetts, 1957;
- 22.
23. Stanciu, Ion, *Aliați fără alianță. România și S.U.A. 1914-1929*, București, Editura Albatros, 1992;
24. Szulc, Tad, *Czechoslovakia since world war II*, New York, 1971;
25. Talpeș, Ioan, *În umbra marelui Hidalgo*, București, Editura Vivaldi, 2009.
26. Tănase, Stelian, *Elite și societate. Guvernarea Gheorghiu-Dej, 1948-1965*, București, Humanitas, 2006;

27. Toboşaru, Nicolae, *Parteneriatul strategic dintre România și Statele Unite ale Americii: Fragmente de istorie în interviuri*, Cluj Napoca, 2009.
28. Turnock, David, *The Romanian Economy in the Twentieth Century*, New York, 1986;
29. Țirău, Liviu C., *Între Washington și Moscova: România 1945-1965*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2005;
30. Verona, Sergiu, *Military Occupation and Diplomacy. Soviet Troops in Romania 1944-1958*, Durham and London, 1992;
31. Vitcu, Dumitru, *George Enescu în spațiul cultural american*, Iași, Editura Omnia, 1994.
32. Idem, *Relațiile româno-americane timpurii. Convergențe – divergențe*, București, Editura Albatros, 2000.
33. Larry Watts, *Ferește-mă, doamne, de prieteni. Războiul clandestin al blocului sovietic cu România*, Rao, 2012.
34. Idem, *Cei din dintâi vor fi cei urmă. România și sfârșitul Războiului Rece*, Rao, 2013.
35. Idem, *Oaia albă în turma neagră. Lupta pe frontul intern: politica de securitate a României în perioada Războiului Rece*, Rao, 2018.

36. STUDII ȘI ARTICOLE:

1. Bodea, Cornelia, *Unitatea națională și independența României în memorialistica și presa americană*, 1977, în „Revista de istorie”, nr.5, 1977;
2. Brzezinski, Zbigniew K., Griffith, William E., *Peaceful Engagement in Eastern Europe*, Foreign Affairs, XXXIX, No. 4, Spring 1961;
3. Harrington, Joseph F., *Romanian-American Relations during the Kennedy Administration*, East European Quarterly, XVII, No. 2, June 1984;
4. Harrington, Joseph F., Courtney, Bruce, *Romanian-American Relations during the Johnson Administration*, East-European Quarterly, XXII, No. 2, June 1988;
5. Lepcaliuc (Popescu) Anamaria, *Democratizarea relațiilor internaționale. Preocupări constante ale României pentru creșterea rolului O.N.U.* Revista: Meridian critic Ediția a șaptea, 28-29 iulie 2017, No 1 (Volume 30) 2018;
6. Idem, *Activitatea ambasadorului S.U.A., Roger Kirk, în „Epoca de aur” 1985-1989*, Analele Universității Ovidius din Constanța - Seria Istorie, Issue No: 14-15. Issue Year: XV/2018;
7. Idem, *Evoluția Relațiilor Româno-Americane după cel de-al Doilea Război Mondial și amploarea întâlnirilor la nivel înalt*, Revista Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători, Ediția a 7-a, Chișinău, 15 iunie 2018;
8. Idem, *The Visit of President Richard Nixon in Bucharest, 2-3 August 1969*, Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales, Issue No: 1, Issue Year: 11/2018;
9. Idem, *Relations between Romania and the US during the Neutrality Years 1914-1916*, Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales, Issue No: 2, Issue Year: 8/2015;
10. Țirău, Liviu, *Concepțiile de securitate națională în politica externă a S.U.A. și U.R.S.S., 1945-1953*, A.1.1.C., XXXIII, 1994;
11. Verzea, Ileana, Cernovodeanu P., (1977), *A Romanian image of American literature in the XIXth century*, în „Synthesis“, București;

Lista anexe

Anexa nr. 1: Stenograma interviului acordat de Gheorghe Gheorghiu-Dej ziaristului american Harrison Salisbury, corespondent al ziarului "New York Times", 30 septembrie 1960, New York. - ANIC, fond CC al PCR - Secția Relații Externe, dosar 46/1960, vol. I, f. 153 - 168.

Anexa nr. 2: Stenograma ședinței ținută de Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., în care Eacobescu Nicolae a prezentat o informare asupra lucrărilor Conferinței de la Geneva, în problema tratatului de neproliferare a armei nucleare, 27 ianuarie 1968 - ANIC, fond CC al PCR, Secția Cancelarie, Dosar 12/1968, 27.1.1968, f. 1-10.

Anexa nr. 3: Stenograma discuției care a avut loc între Nicolae Ceaușescu și ziaristul american Drew Pearson cu privire la dezvoltarea economică a României, relațiile bilaterale româno-americane, acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate de către SUA - opoziția congresului, poziția țării noastre față de relațiile chino-americane, relațiile cu Uniunea Sovietică, invazia din Cehoslovacia, războiul din Vietnam, 6 septembrie 1968, București. - ANIC, fond CC al PCR - Secția Relații Externe, dosar 125/1968, f. 2 - 24.

Anexa nr. 4: La invitația președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, are loc vizita oficială în România a președintelui Statelor Unite ale Americii, Richard Nixon. Cuvântările rostite de cei doi președinți, 2-3 august 1969 – „Scânteia”, 3 august 1969

Anexa nr. 5: Stenograma ședinței Comitetului Executiv al CC al PCR, consacrată informării de către Nicolae Ceaușescu asupra rezultatelor vizitei președintelui Richard Nixon în România și discuțiile care au avut loc cu această ocazie, 4 august 1969, București. - ANIC, fond CC al PCR - Cancelarie., dosar 109/1969, f. 2- 13

Anexa nr. 6: Lista persoanelor care au însoțit pe Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România și Elena Ceaușescu, la Sesiunea O.N.U., New York - octombrie 1970 - ANIC, fond CC al PCR, *Secția Administrativ - Politic*, Dosarul 3/1978, f. 11- 13, 15.

Anexa nr. 7: Textul scrisorii trimise de Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al României, către președintele SUA, Richard Nixon, cu privire la stadiul relațiilor bilaterale, vizitele la Moscova și Beijing ale președintelui american, războiul din Vietnam, tratativele de la Paris, Orientul Apropiat, securitatea europeană, iulie 1972, București. - ANIC, fond CC al PCR - Secția Relații Externe - Alfabetice-Nicolae Ceaușescu, dosar 8S/1969 - 1972, vol. I, f. 340- 343

Anexa nr. 8: Lista persoanelor care l-au însoțit pe Nicolae Ceaușescu în vizita oficială în Statele Unite ale Americii (2 - 8 decembrie 1973) - ANIC, fond CC al PCR, Secția Administrativ - Politic, Dosarul 3/1978, f. 14 - 16, 18

Anexa nr. 9: Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în S.U.A. prezentată în presa internațională - MAE, Document declasificat HG nr.1201/4.12.2012, Problema 200/1979 țara SUA-RSR, Dosar referitor la Reflecția României în presă și mijloacele de informare mass-media din Statele Unite, Vol II, f. 1 - 77.

Anexa nr. 10: 200 de ziaristi Din S.U.A. și din alte țări au participat la Clubul Național al Presei din Washington la întâlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu – MAE, Documente declasificat (HG nr. 1201/4.12.2012), Problema 200/ anul 1975, țara SUA-România, Dosar 4505 referitor la grupul de ziaristi americani care au fost prezenți în România cu ocazia vizitei în țara noastră a președintelui S.U.A. Gerald R. Ford (2-3 august 1975), f. 1-25.

Anexa nr. 11. Declarație comună cu privire la cooperarea economică, industrială și tehnică - ANIC, fond CC al PCR, Cancelarie, dosar 178/1973, ff. 2-12

Anexa nr. 12. Declarație comună a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu și a președintelui Statelor Unite ale Americii, Richard Nixon, 5 decembrie 1973, Washington. – ANIC, fond CC al PCR, Cancelarie, dosar 178/1973, f. 12 - 33.

Anexa nr. 13: Stenograma ședinței Prezidiului Permanent al CC al PCR din ziua de 10 decembrie 1973 - MAE, Problema 220, anul 1975, țara SUA - R.S. România, Dosar 4601 *Referitor la Materialele documentare întocmite în vederea vizitei oficiale în România a președintelui Statelor Unite ale Americii, Gerald R. Ford (doasul întocmit pentru N. Ceaușescu)*, Vol. III, f. 1 – 149.

Anexa nr. 14: Comunicat Comun cu privire la vizita oficială a președintelui Statelor Unite ale Americii, Gerald R. Ford, și a doamnei Elisabeth Ford în Republica Socialistă România - MAE, Document declasificat (HG nr. 1201/4.12.2012), Dosar, nr. 4600, *Referitor la Vizita oficială în România a președintelui Statelor Unite ale Americii, Gerald R. Ford și a doamnei Elisabeth Ford (Vol II), (Notă de propuneri și Comunicatul Comun)*, f. 121 - 129.

Anexa nr. 15: Programul vizitei de stat a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu și a Elenei Ceaușescu în Statele Unite ale Americii - MAE, Problema 220, anul 1975, țara SUA - R.S. România, Dosar 4601 *Referitor la Materialele documentare întocmite în vederea vizitei oficiale în România a președintelui Statelor Unite ale Americii, Gerald R. Ford (doasul întocmit pentru N. Ceaușescu)*, Vol. III, Document declasificat HG nr. 1201/4.12.2012, f. 1 – 149.

Anexa nr. 16: Scurtă biografie a lui Gerald Ford și Elisabeth B. Ford - MAE, Dosar 4601, *Referitor la Materialele documentare întocmite în vederea vizitei oficiale în România a președintelui Statelor Unite ale Americii, Gerald R. Ford (doasul întocmit pentru N. Ceaușescu)*, Vol. III, Document declasificat HG nr. 1201/4.12.2012, f. 108 – 110.

Anexa nr. 17: Reacții și ecouri în țările arabe și în țările socialiste, în legătură cu vizita în România a președintelui SUA, Gerald Ford – MAE, Problema 220 - 1975, SUA - RO - 4603, Dosar 4600, *Referitor la sintezele întocmite de MAE în legătură cu vizita în România a lui Gerald Ford*, f. 1 - 140.

Anexa nr. 18: Materiale referitoare la vizita S.U.A. 12 - 17 aprilie 1978. Programul vizitei de stat a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu și a Elenei Ceaușescu în Statele Unite ale Americii – ANIC, fond CC al PCR - Secția Administrativ Politic, Dosarul 3/1978, f.1 - 139

Anexa nr. 19: 4 variante pentru programul vizitei de stat a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu - ANIC, fond CC al PCR - Secția Administrativ Politic, Dosarul 3.1978, f. 1-139.

Anexa nr. 20: Lista membrilor suitei oficiale care însoțește pe Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România și Elena Ceaușescu în vizita de stat în Statele Unite ale Americii, 11-17 aprilie 1978 - ANIC, fond CC al PCR, *Secția Administrativ - Politic*, Dosarul 3/1978, f. 1-139.

Anexa nr. 21: Discursul președintelui Nicolae Ceaușescu, 1978 - MAE, Problema 220/ anul 1978/ țara S.U.A.- România, *Referitor la reacțiile în cercurile diplomatice ca urmare a vizitei efectuate în S.U.A. a lui Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, între 12-17 aprilie 1978*, Document declasificat (HG nr. 1201/4.12.2012), f.3.

Anexa nr. 22: Editarea în S.U.A. a unui volum selectiv din lucrările lui Nicolae Ceaușescu. – MAE, Probleme 217/ ANUL 1976, Țara SUA - România, Document declasificat HG nr. 1201/4.12.2012, *Referitor la Ediția în S.U.A. a unui volum selectiv din lucrările lui Nicolae Ceaușescu*, f. 1- 48.

Anexa nr. 23: Tabel nominal cu telegramele și scrisorile adresate președintelui Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii

Socialiste România, prin care se exprima adeziunea și satisfacția față de rezultatele deosebite ale vizitei efectuate, împreună cu Elena Ceaușescu în Statele Unite ale Americii, în perioada 12 - 18 aprilie 1978 - ANIC, fondCC PCR Cancelarie Pachetul 12/ (2) 1978, f. 1-24.

Anexa nr. 24: Notă de propuneri referitoare la vizita în țara noastră a secretarului de stat, Henry Kissinger, în perioada 3-4 noiembrie 1974 - MAE, Problema 220, anul 1974, Țara S.U.A.-România, Dosar 4652, Referitor la vizita în România a Secretarului de Stat al S.U.A. Henry Kissinger, 3 - 4 noiembrie 1974, f. 1 - 260.

Anexa nr. 25: Publicații ale emigrației - MAE, Document declasificat (HG nr. 1201/4.12.2012), DIREȚIA A III-A RELAȚII, Problema 220, anul 1973, țara SUA-RSR Dosar 3776, Referitor la Materialele documentare pentru vizita lui Nicolae Ceaușescu în S.U.A., f 42.

Anexa nr. 26: Personalități din rândul emigrației române din S.U.A. – MAE, Document declasificat (HG nr. 1201/4.12.2012), DIREȚIA A III-A RELAȚII, Problema 220, anul 1973, țara SUA-RSR, Dosar 3776, Referitor la Materialele documentare pentru vizita lui Nicolae Ceaușescu în S.U.A., f. 38 - 41.